

Эдл-ахун болн культурин шин өөдлэлтин төлө

Халымг кели амтнэ болн республикин цуг күч-көлсчрнн туудж 1958 джилин, эн-дэр, — октябрь сарин 28-н, тодрха ик ончта дэр болхми. Эн дэр Халымг Автономн Советск Социалистическ Республикин Деел Советин хойргч хуралтин негдгч сессий көдлмшэн эклджанэ.

Оли-амтнэ үрлэс йилгьан саны, кедж, күцэсн көдлмшэрн, бийиннь гольшг бээдлэрн, чик, сян седкл-ухагьарн олна с йилгьрсн, эвранны энькр социалистическ Төрскидэн, алдр Коммунистическ партыдан лавта итклтэ тоотнэ Халымг АССР-н Деел Советин депутатир суньгьдсн болдг.

Эдн оли-амтнэ йоста элчир, днэ зарцин улс.

Депутат гисн ик тоомсрта, ик күндтэ күн. Олна кергин дла ноолдлгын, тууг амтнэ седкл ханм дуньгэгьар күцэлгын — иим улсин арүн төрмүднэ болджана.

Халымг республикин эдл-ахуг, культуриг, эрдм-сургьулиг цааранднэ ягьдз улм хурдар делгрүлх болна, ямаран бачм кергүд бээх болна, тууг ягьдз күцэхмб, цуг эн тоотин тускар күр-күүндвр кедж, тер тоот хамг төрмүдиг цугтагьинь темдгдз диглхин эркл, оли-амтнэ депутатир, ода Халымг АССР-н Деел Советин негдгч сессийд хурдж ирцхэсми.

Халымг кели-амтнэ автоном хэрү босхгдснас нааран хойр джил күцц болад уга. Болв зуг эн ахр цагин эргид, халымг кели-амтнэ эдл-ахуг, культуриг, эрдм-сургьулиг, билг-эрдмиг өбдлүлгьар, халымг кели-амтнэ автоном хэрү босххин тускар гаргьдсн Партин болн Правительствоин шиндврмүд күцэлгьар зөвэр элэд көдлмш кегдв.

Халымгуд эвранны гарси-төргазрун нургьдад нуугьад ирчкв. Шуд ганцхн эн джилин бийднэ долан миньгь шаху өрк-бул нуудж ирв. Уг-туршдан дал шаху миньгь өрк-бүл эвранны газрун нуугьад ирцхэчкв.

Парть болн Правительство халымг кели-амтнэ тускар йир ик килмджан үзүлчханэ. Социальн-культурн тосхлт делгрүлгьнд, бытовой гермүд бэрлгьнд, амтн бээх гермүд тосхлгьнд государств йир ик мөнъг гаргьдз өгв. Бидн зуг туугинь күцц эдлдж чадхш-

вдн. Тернэ мана ик тем. Они бийсдэн гермүд бэрджэх улст донь-нокл болджатха гидж ланьгьар зун гуч шаху сай арслнэ мөнъги гаргьддз өггдсн, тернэ бас күцц олзгдсн уга.

Тосхлтин көдлмш хашнъгар кесдг учрнэ йир оли. Болв зуг, гол учрнэ — „Калмыкстрой“ трест болн тосхлтин наадк чигн организац көдлмшэн ода чигн йир ик гундл-тагьар күцэлгын болджана. Түрү авган „Калмыкстрой“ трест шин бүрдгдсн болдж тоолгдг билэ. Тер цагнэ ода давб. Эн трестэс йоста көдлмш некх цагнэ ирчкв.

Бээрн газрин промышленность делгрүлгьнэ көдлмшиг, нег үлү бээрн газрин тосхлтин материал хээдз олгьгьинг сян гидж мел кедж чадшговдн. Эн көдлмшиг ик гидгар хуврүлдж ясрулх кергтэ.

Депутатир цуг эн төрмүдин тускар күр-күүндвр кецхэх-мн.

Мана республик кезэн-кезэнэс нааран мал бскадг республик болдг. Тиигхлэ малд хог-хол, идх-уухинь, хаша-хаацинь, халэх-хадгьлх улсинь, эн тоотиг цугтагьинь дигтэ-даратагьар бэрлгьн, күцэлгьн — оньднд эркн төр болад бээгьэ. Нидн джил, цуг республик бээсн совхозмүдас арвн долан совхоз джилиг олзта-орштагьар төгсэсн болдж тоолгдла. Мана төр — республикин совхозмүдиг цугтагьинь олзта-орутагьар көдлгьлгьн.

Ори-нутгин күч-көсчнр, телү мет мана республикин күч-көлсчнр чигн, Алдр Октябрьск социалистическ революцин 41-ч джилин дөн уктдз, КПСС-н XXI ч хург уктлж ик производственн болн политическ өргмджтэ бээцхэнэ. Эн өргмджин нилчэр мана республикин кесг предприятьс, РТС-с, кесг колхозмүд болн совхозмүд, государств дмн күцэх зөвтэ даалгьврмүдэн, эвранны производственн зурагьан үзмджтэ кевэр, күцэлж йовцхана.

Республикиннэ эдл-ахуг болн культуриг өбдлүлхин төлө, цуг эн халх көдлмшт шин гээвгьэ гилг дилврмүд бэрхин эркл социалистическ дөрлдг улм гүдэхмн.

Эдл-ахун болн культурин шин дилврмүдин төлө!